

Αναμνήσεις από την Μ. Εβδομάδα στο Άγιον Όρος

Πολιτισμός / Λογοτεχνία - Φιλολογία

Κ. Λεοντίεφ, Συγγραφέας

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=158108>]

Έρχεται η Μεγάλη Εβδομάδα των Παθών.

Και προς τιμήν του Χριστού, στην δόξα του Θεού οι ανθρώπινες προσπάθειες γίνονται ακόμα πιο σκληρές... Οι Θείες λειτουργίες γίνονται πιο μακρόχρονες και αδιάκοπες, η τροφή ακόμα πιο λιτή, οι ώρες του ύπνου και της ξεκούρασης ακόμα πιο σύντομες. Οι ηθικές διαταγές της ασκητικά διατεθειμένης συνείδησης γίνονται ακόμα πιο ανήλεες! Και τότε τυχαίνει να δούμε με ιδιαίτερη σαφήνεια το πώς μπορεί να επιδρούν στην εξαντλημένη σάρκα η δυνατή πίστη και η ασκητική προετοιμασία.

Εμείς, οι κοσμικοί προσκυνητές στο Άγιο Όρος ήμασταν τότε (το '71) αρκετοί. Ήταν αγρότες, έμποροι, ήταν οι ιερείς από την Ρωσία. Ήταν δύο-τρεις ευγενείς, ήταν δύο νεαροί που ήλθαν από μακριά: ένας Μολδαβός από τον Δούναβη και ένας

Έλληνας από την Ήπειρο. Και οι γείτονες Βούλγαροι που εργάζονταν σε διάφορες μονές μαζεύονταν πολλοί στο Ρούσικο για μεγάλες Θείες λειτουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας. Και όλοι αυτοί οι κοσμικοί πρόθυμα αλλά βέβαια αρρωστημένα έφεραν τα βάρη της Μεγάλης νηστείας.

Την Μεγάλη Παρασκευή στην ολονύχτια αγρυπνία του καθολικού συμμετείχε και ο ανώτερος Ρώσος πνευματικός π. Ιερώνυμος. Έμεινα στο Άγιο Όρος αρκετό χρόνο αλλά ποτέ δεν τον είδα να λειτουργεί. Και τότε ήταν ήδη πολύ αδύναμος, έπασχε από επικίνδυνες και βαριές ασθένειες που -όχι μια φορά- τρομάζοντας όλους τους πατέρες τον έφεραν κοντά στον τάφο. Έτρωγε πολύ λίγο και ήταν απασχολημένος μέρα-νύχτα με το να ακούει τις «αποκαλύψεις»[3], με την οικονομία της μονής, την ανάγνωση πνευματικών και ακόμα και κοσμικών σοβαρών βιβλίων για να βρίσκονται στο επίπεδο των σύγχρονων αντιλήψεων και εκτός από όλο αυτό το βάρος ως άνθρωπος με επιρροή και πνευματικός αρχηγός στο μοναδικό ρωσικό μοναστήρι που έχει τον αντιπρόσωπό του στο Πρωτάτο του Αγίου Όρους δεν μπορούσε να απομονωθεί παντελώς και από μια υποχρεωτική συμμετοχή στα διεθνή προβλήματα και κινήματα που αναπόφευκτα αντικαθρεφτίζονται στο Άγιο Όρος εξαιτίας της γενικής περιπλοκότητας των πραγμάτων της Τουρκικής αυτοκρατορίας. Με την θέλησή του ή όχι, λόγω εξωτερικών πιέσεων ο π. Ιερώνυμος αναγκάστηκε πολλές φορές να μην αποξενωθεί από τίποτα, επειδή ήταν αναντικατάστατος και στα μάτια όλων των Ρώσων πατέρων αρχίζοντας από τον αρχιμανδρίτη, τον υπάκουο σε αυτόν μοναχό και τέκνο του και στα μάτια των προσκυνητών και στην γνώμη της πρεσβείας μας,

των πρόξενων και ακόμα και πολλών ομοθρήσκων μας στον Άγιο Όρος – Ελλήνων, Βουλγάρων και Ρουμάνων. Πότε του έμεινε χρόνος για την Θεία λειτουργία και πού να έπαιρνε γι' αυτό σωματικές δυνάμεις καθημερινά;

Αλλά σε αυτές τις ημέρες των παθών του εξιλασμού το πανίσχυρο πνεύμα του μεγάλου γέροντα υπερνικούσε την εξαντλούμενη σάρκα. Την Μεγάλη Παρασκευή είδαμε τον π. Ιερώνυμο να λειτουργεί.

Όλοι μας απορρήσαμε, θαυμάσαμε το σωματικό σφρίγος του που απρόσμενα εκδηλώθηκε μέσα του: έγινε ξαφνικά νεώτερος και σαν μεγάλωσε: στο όμορφο, εκπληκτικά αυστηρό και ανυποχώρητο πρόσωπο του αφάνταστα τιμώμενου και αγαπημένου μας ποιμένα έλαμπε το κάτι ιδιαίτερο – θριαμβευτικό, ήσυχο, σοβαρό.

Πόσο βέβαια περπατούσε τώρα μέσα στον ναό! Πόσο προσεχτικά και χωρίς βιασύνη θυμιάτιζε σε κάθε ομάδα φτωχών Βουλγάρων εργατών, αλλά με τι ευγνώμονα σεβασμό του υποκλίνονταν εκείνοι! Ένας από τους προσκυνητές, απόστρατος πολεμιστής λιθουανικής καταγωγής πρόσεξε ότι παρά όλη την σωματική αδυναμία του ο π. Ιερώνυμος πολύ πιο προσεχτικά από τους άλλους ιερομονάχους θυμιάτιζε σε αυτούς τους ταπεινούς ανθρώπους με ξυρισμένα κεφάλια, παλιές πατατούκες και σαλβάρια.

Για να μην βρίσκετε όλα αυτά «πολύ απλό» και «πολύ εύκολο», όπως είναι έτοιμοι να τα βρουν πάρα πολλοί, σας συμβουλεύω να θυμηθείτε το πώς μας βαραίνουν καμιά φορά σωματικά οι συνθήκες της πιο σύντομης και της πιο «προνομιακής» – ως το πούμε έτσι – αστικής νηστείας μας: η νηστίσιμη τροφή στην διάρκεια μιας εβδομάδας, η ακρόαση του λεγόμενου κανόνα, ο στενός χώρος στην εκκλησία, η πείνα και η κούραση το πρωί της κοινωνίας. Σας συμβουλεύω να θυμηθείτε αυτό το δείγμα της τιποτένιας κοσμικής εγκράτειάς μας: αυτόν τον ελαφρύ φόρο που όχι πάντα χωρίς πνευματικό αγώνα και χωρίς «πειρασμούς» της μεμψιμοιρίας πληρώνουμε μια, το πολύ δύο φορές τον χρόνο στην «απονέκρωση της σάρκας» μας που ούτως ή άλλως είναι ασθενής. Δηλαδή ασθενής λόγω ασθενειών και ηλικίας, ή ακόμα περισσότερο ασθενής με την χριστιανική έννοια λόγω της ανυπομονησίας της νεότητας, λόγω της πολυπάθειας της γερής υγείας. Σας συμβουλεύω να θυμηθείτε και την χαρά σας, όταν όλα αυτά τα μικρά ψυχικά και σωματικά εμπόδια περάστηκαν επιτυχώς, όταν η «θυσία» ήδη θυσιάστηκε, όταν μπορούμε να ξεκουραστούμε εύθυμα, να καταλύσουμε την νηστεία και να επιστρέψουμε στον συνηθισμένο τρόπο της ζωής μας. Αν το αισθανόμαστε τόσο έντονα στις πόλεις, τι μπορεί να αισθανθεί τότε ο άνθρωπος την ημέρα του Πάσχα στο Άγιο Όρος όπου όλα σχετίζονται με τον Θεό – και η θλίψη και η χαρά και η νηστεία και η καταλυτική γιορτή! Αυτή την εποχή στο Άγιο Όρος εδώ και πολύ

καιρό δεσπόζει η άνοιξη: πάνω στην βουνοκορφή, στα δάση εδώ και καιρό έλιωσαν τα χιόνια και οι θάμνοι και τα δένδρα που τον χειμώνα ακόμα και στον νότο χάνουν τα φύλλα τους αρχίζουν να ντύνονται και να πρασινίζουν. Ανθίζουν εδώ και καιρό και διάφορα ανοιξιάτικα λουλούδια.

(συνεχίζεται)

[3] «Αποκάλυψη» λέγεται η ειλικρινής εξομολόγηση ακόμα και των λεπτότατων σκέψεων που κάνει κανείς στον γέροντά του χωρίς απολυτήρια πράξη του μυστηρίου της μετάνοιας. Είναι απλή, αλλά η πιο πλήρης ειλικρίνεια του δόκιμου απέναντι στον πνευματικό καθοδηγητή του, τον γέροντα. Γι' αυτό γέροντας μπορεί να είναι και μοναχός χωρίς το αξίωμα του ιερέα. (Σημείωση του συγγραφέα).

*Επιμέλεια κειμένου: Όλεγκ-Μαξίμ Τσυμπένκο, Δρ. Ιστορίας, Ακαδημία Επιστήμης και Εκπαίδευσης Maico-Mannesman Κιέβου

<http://bit.ly/2ouee1i>